

2. Borg, S. 2015 'Action Research', weblog post, 18 February, viewed 12 March 2019, <<http://simon-borg.co.uk/action-research/>>.
3. Borg, S. (2018) Action Research in PRESETT.
4. Burns, A. (2010). Doing Action Research in Language Teaching: A Guide for Practitioners. NY: Routledge. Pp. 196, viewed 12 March 2019, <<https://journals.nipissingu.ca/index.php/cjar/article/view/5>>.

Оксана Глушко,
*молодший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки,
Інститут педагогіки НАПН України,
(м. Київ, Україна)*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПОЛЬЩІ

Європейська інтеграція на тлі посилення глобалізаційних процесів, сприяє подальшому обміну культур, ціннісних орієнтацій, настанов, ідей, серед яких якісна і доступна освіта – найважливіша цінність і мета сучасного розвитку суспільства.

Системне реформування польської системи освіти є незамінною інвестицією в розвиток молодого покоління країни. Стратегія розвитку освіти в Польщі на 2016-2024 роки покликана забезпечити задоволення прагнень кожного громадянина щодо саморозвитку й самовдосконалення, реалізації творчого та інтелектуального потенціалу; орієнтована на підготовку молоді до активної та відповідальної участі в суспільному, культурному та економічному житті країни. Крім того, системне реформування освіти має на меті виховання молодого покоління, що буде здатне швидко адаптуватися і реагувати на зміни, пов'язані з розвитком науки і сучасних технологій. Як зазначає міністр науки та вищої освіти, віце-прем'єр Польщі п. Ярослав Говін, без збільшення видатків на науку й без ґрунтовної реформи освіти не вдасться реалізувати план розвитку Польщі. Створення системи трансферу наукових досягнень в економіку країни є важливим пріоритетом розвитку інноваційної економіки [1].

Серед сучасних провідних тенденцій реформування шкільної освіти можна виділити наступні:

Підвищення якості та доступності освіти. Досягнення високих якісних характеристик навчального процесу через запровадження методів навчання, що сприятимуть прояву творчої активності та самостійності учнів. За результатами міжнародного дослідження PISA досягнення польських учнів є одними найкращих у світі, хоча витрати на освіту (без врахування вищої) складають 3,23 % ВВП країни. Подальший

розвиток системи забезпечення якості є пріоритетом освітньої політики Польщі [2].

Реформування структури шкільної освіти включає в себе запровадження обов'язкової дошкільної освіти (1 рік), замість 6-річної школи запровадження 8-річної початкової або основної школи та ліквідацію гімназій. Отже, обов'язкове навчання триватиме 9 років (учні 6/7 – 15 років) і буде охоплювати останній рік дошкільної освіти та 8-річну початкову школу. Крім того, 3-річні загальноосвітні ліцеї стануть 4-річними ліцеями, а 4-річні технікуми – 5-річними технікумами. У системі освіти також виникнуть двоступеневі галузеві школи.

Актуалізація соціально-орієнтованих реформ. Загалом у 2016-2019 рр. освітня субвенція була збільшена на 4,4 млрд. злотих. У 2018-2019 навчальному році урядом була запроваджена програма «Добрий старт» (пол. м. „Dobry Start”) – це інвестиція в освіту польських дітей, а саме одноразова виплата у розмірі 300 злотих на кожну дитину, що навчається в школі. Сім'ї отримують допомогу незалежно від доходу. У рамках програми «Добрий старт», виплати отримують 4,6 млн. учнів, з державного бюджету на ці цілі було виділено 1,44 млрд. злотих.

За рахунок бюджетних коштів передбачено безкоштовне забезпечення підручниками та навчальними посібниками всіх учнів початкової (основної) школи та гімназійних класів. Кожна школа купує їх з коштів, наданих Міністерством національної освіти (виділені на ці цілі у 2018 році 404 млн. злотих, 2019 – 286 млн. злотих).

Інтенсифікація запровадження інноваційних технологій (підтримка інноваційного застосування цифрових технологій у навчанні та викладанні, забезпечення всіх шкіл швидкісним Інтернетом). Інноваційність передбачає запровадження інструментів SELFIE, які допоможуть школам в інтеграції цифрових технологій в процесі викладання, навчання та оцінювання учнів. SELFIE є однією з 11 ініціатив Плану дій щодо цифрової освіти, представленої Європейською Комісією в січні цього року. Цей план спрямований на розвиток цифрових навичок у Європі та на підтримку інноваційного застосування цифрових технологій у навчанні та викладанні.

На запровадження широкопasmового доступу до Інтернету в кожній школі Польщі в межах загальнонаціональної освітньої мережі виділено 1,3 млрд. злотих у продовж 10 років.

Крім того, щоб зробити заняття в школі цікавими та більш ефективними, в рамках програми «Активна дошка» в школах впроваджується використання сучасних мультимедійних дошок (на це виділено 279 млн. злотих).

Формування ключових компетентностей – це буде зроблено шляхом модернізації навчальних програм, навчальних матеріалів та оцінки учнів.

Зокрема, розвиток в учнів ІКТ компетентності, згідно з новою навчальною програмою з комп'ютерних наук, передбачає навчання програмуванню з раннього віку.

Розвиткові в учнів компетентності з природничих наук сприятиме запланована модернізація лабораторій для наукових дисциплін (біологія, хімія, географія та фізика) – протягом 4 років буде виділено близько 320 млн. злотих. Місцеві органи влади мають право придбати наявне на ринку обладнання для шкільних лабораторій, що відповідають потребам певного навчального закладу. Концепція модульної лабораторії з природничих наук робить акцент на учнях, які вивчають світ шляхом спостереження та експериментів, тоді навчання стає процесом набуття не тільки знань, а й навичок.

Розбудова системи навчання впродовж життя – польська система освіти стоїть і надалі на шляху необхідності стимулювання у молодих людей мотивації щодо безперервного навчання впродовж життя. Випускник сучасної школи повинен бути обізнаний та підготовлений до змін, які чекають на нього протягом його професійної діяльності, він повинен бути націлений на постійне самовдосконалення, на засвоєння нових знань, умінь та навичок, бути підготовленим до можливої неодноразової зміни професії.

Підвищення престижності педагогічної професії, осучаснення освітніх стандартів для вчителів. У відповідь на виклики, пов'язані з підвищенням якості навчання у школі, необхідно посилити механізми мотивації вчителів до професійного розвитку. З 1 вересня 2019 р. оплата праці вчителів буде збільшена на 16,1%. Підвищення престижності педагогічної професії, сприяння якісній роботі та забезпечення належних умов для її здійснення є пріоритетами Міністерства національної освіти Польщі [3]. Зокрема, для реалізації цих планів Міністерство національної освіти планує розробити дієві механізми заохочення роботи в школі молодих вчителів, зацікавлених у розвитку педагогічної професії.

Отже, сучасна реформа освіти, ставить за мету повноцінно підготувати молоде покоління до викликів сьогодення, модернізувати польську освіту у відповідності до амбіційних запитів суспільства – освіта в Польщі має ґрунтуватися на традиціях й культурі польського народу, водночас бути відкритою, сучасною та інноваційною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nauka.gov.pl>
2. Локшина О.І. Тенденція як категорія порівняльної педагогіки / Олена Локшина // *Порівняльно-педагогічні студії.* – 2011. – № 2 (8). – С. 5-14.
3. *Ministerstwo Edukacji Narodowej.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://men.gov.pl>